

нието. Към трансформационния сектор се причисляват длъжности, в които се осъществяват **преобладаващо** стопански операции от областите строителство, техническо оборудване, производство, поправки и общи услуги. Въпреки че обръщат внимание на отделните стопански операции, авторите не обобщават конкретните действия в трансформационен и трансакционен сектор, а разделят длъжностите според **предимно** изпълняваните действия. Освен това те използват данни, които са били събрани за цели, различни от измерването на трансакционни разходи. Ван Дален и Ван Вуурен (2005) прилагат многообещаващ подход за измерване на трансакционния сектор на Нидерландия. Те изрично вземат предвид отделни операции (tasks). Авторите използват за Нидерландия източник на данни (Structure of Earnings Survey), предоставян от Евростат за всички европейски държави, който обаче не се изготвя специално за измерване на трансакционни разходи. Въпреки това няма пречки той да бъде приложен и за всяка друга европейска икономика, в това число и за българската.

Трябва да бъде уточнено, че научен интерес в рамките на настоящата разработка представлява **не** сравнението между големината на трансакционния сектор в отделни национални стопанства, а относителният му размер в исторически план за дадено стопанство. От такава гледна точка той се явява мерило за степента на разделение на труда, "комплексността" на икономическата система, но и индикатор за евентуални загуби на ефективност при функционирането ѝ.

Изследователският фокус тук пада само върху определена част от всички възможни разходи в икономиката, които могат да бъдат дефинирани (и биват дефинирани в различни научни подходи) като трансакционни. Така например административните разходи за започване на нов бизнес, получаването на социални помощи от нуждаещите се и др. не се включват в непосредствен вид в нашето изследване³. Не е изключено в голямата си част тези разходи да са отразени вторично в операциите, извършвани от административните работници в съответните организации, т.е. да бъдат част от трансакционния сектор в посочения от нас смисъл. Не вземаме под внимание и трансакционните разходи в сенчестата икономика, които не могат да бъдат измерени пряко.

Като подходящ пример за предлагания подход при формиране на трансакционния и трансформационния сектор може да послужи разделянето и разпределението на дейностите, които един лекар извършва в ежедневната си практика. Много е вероятно статистика сред общопрактикуващите лека-

³ Вж. Йорданка Ганчева. Нормативна уредба и трансакционни разходи в България, Институт за пазарна икономика, 2000.